

Пульс школы

Мәктәп пульсы

№3

Ноябрь 2021 г.

29 октябрь — халыкара эниләр бәйрәме

*Ана назы - жирдә ул мәңгелек,
Мәңгелек жыр - бишек жырыгыз.
Без узасы юлда маяк булып
Гомер буе балкып торыгыз.*

Беренче кар

Йокыга китәр-китмәс кенә ятканда, әниемнең ягымлы тавышы ишетелде. Ул: "Балам, беренче кар ява, торып карыйсынмы?" – диде. Мин торып тәрәзегә карадым. Чынлап та, беренче кар ява иде. Жир өстенә энже чәчәгедәй ап-ак кар бөртекләре куна. Көз белән кыш очрашканнар. Кем кемне жиңәр? Кар бөртекләре ниндидер акыл ирешмәслек көй астында бииләр. Мин дә шулай жир өстендә тирбәлеп очып йөрер идем. Бу зур кар бөртекләреннән башка нәрсә күрмәм микән дип, мин борыным белән пыялага терәлдем. Берни күрәнми. Караңгылык. Мин тәрәзә янында уйланып басып тордым: анда – төпсез караңгылык эчендә берәм-сәрәм әле сүнмәгән тәрәзәләр шәйләнә. Ул тәрәзә артында яшәүче кешеләрне күз алдына китердем. Бу кышкы кичтә алар нишли икән? Нәрсәләр эшлиләр, нәрсәләр турында уйлыйлар икән? Шул вакытта әнием ут яндырды һәм мин тәрәзә яныннан киттем. Минем гаиләм үз янымда, шуңа күрә башка кешеләр турында миңа нигә уйланырга? Хәзер минем бөтен дөнья — минем әтием, әнием, әнем. Яңа яуган ак кар бөтен кешегә дә, минем гаиләмә дә, ул йортлардагы һәр гаиләгә дә ак бәхетләр, күп шатлыклар алып килсен иде!

Ислам Мингазов, 8 Б сыйныфы

Интересно знать!

- ◆ Человеческий мозг генерирует за день больше электрических импульсов, чем все телефоны мира вместе взятые.
- ◆ Десять тонн космической пыли каждый день падает на Землю
- ◆ Быстрее всех на Земле говорят французы – 350 слов в мин. Японцы произносят 310 слов, англичане – только 210, а немцы — 200. Медленнее всех говорят полинезийцы – всего 50 слов в мин.

В этом выпуске:

Из школьной жизни	2
Из школьной жизни	3
Мәктәп яны сәламәтләнדרү лагере	4
Жәннәт эниләрнең аяк астында	5

Из школьной жизни

«Школа это, прежде всего книга. Воспитание – прежде всего слово, книга и живые человеческие отношения».

В.А.Сухомлинский

Осенний марафон

В первый день пребывания ребята оформляли свои отрядные уголки, стенгазеты. В начале дня с детьми проводилась зарядка, после проводились игры, направленные на знакомство, такие как «Знакомьтесь – это мы!»

В нашем школьном лагере прошел еще один интересный и увлекательный день. Сегодня у нас торжественное открытие лагеря. Каждый отряд активно готовился, были отобраны и отрепетированы номера. Ребята самостоятельно придумали названия своих отрядов, сделали газеты.

Если хочешь быть здоров – закаляйся!

2 ноября наш день начался с беседы «Если хочешь быть здоров – закаляйся!». Закрепилась эта беседа утренней зарядкой, ну и конечно полезным завтраком в столовой. День третий нам приготовил испытания в виде спортивных соревнований «Мужество и сила». После спортивных состязаний мы плавно перешли к Творческой мастерской «Ознакомление с татарскими орнаментами. «Тюбетейка»». У нас получились замечательные тюбетейки. Также прошла игра «Звездный час» на повторение английского языка.

Артисты Татарской Государственной филармонии им.Габдуллы Тукая.

17 ноября в нашей школе выступали артисты Татарской Государственной филармонии им. Габдуллы Тукая. Ученики благодаря государственной программе «Пушкинская карта» смогли посетить этот концерт, на котором их познакомили со становлением современной эстрады. Артисты исполнили современные и народные песни. Для детей была проведена небольшая викторина. Концерт закончился песней «Туган тел», которую учащиеся исполнили вместе с артистами

Концерт, прошедший на одном дыхании, подарил ученикам массу положительных эмоций.

Из школьной жизни

Әниемнең ак күлмәге -Белое платье моей матери

16 ноября ученики 9,10,11 класса благодаря государственной программе "Пушкинская карта" смогли приобрести билеты в спектакль "Әниемнең ак күлмәге- Белое платье моей матери" по драме Шарифа Хусаинова, 1969г. «Белое платье моей матери» вскрывает все проблемы, вопросы из области долга, совести, обязательств перед родителями, но здесь нет злости, ненависти и ссор.

Мы за здоровый образ жизни

13 ноября в 6 классах прошел классный час на тему "Здоровый образ жизни", направленный на формирование ценностного отношения к своему здоровью, негативного отношения к вредным привычкам, расширению представлений о здоровом образе жизни.

В ходе классного часа проведена интерактивная беседа "Твое здоровье". Ребята рассказали о популярных вредных привычках, поставили сценку "Режим дня", провели зарядку и сделали вывод, что здоровье человека – это вершина, на которую он должен подняться сам.

Занятие «Энергия ядра. Безуглеродное будущее»

В нашей школе 10 ноября учителем физики Гараевой Дилярой Ягфаровной было проведено занятие «Энергия ядра. Безуглеродное будущее» с членами кружка «Юный физик».

На занятии учащиеся узнали о различных источниках получения энергии на Земле, о термоядерной энергетике как технологии достижения безуглеродного будущего. На занятии учащиеся совершили виртуальное путешествие по залам Обнинской АЭС. С помощью углеродного калькулятора «PPРеакция» учащиеся узнали, из чего складывается углеродный след. На дом учащимся было дано задание: рассчитать углеродный след, оставляемый своей семьей, и подумать, как его можно уменьшить. Беседа будет продолжена в следующей среде.

Мәктәп яны сәламәтләнדרү лагере

Мәктәп яны сәламәтләнדרү лагере 2021 елның 31 октябрәндә Арчаның 2 нче урта мәктәбәндә “Көзгә марафон” дип аталган көзгә мәктәп яны сәламәтләнדרү лагере эшли башлады. Лагерьның максаты - көзгә каникул вакытында укучыларның сәламәтлеген ныгыту һәм ялын оештыру, шәхеснең ижади һәм интеллектуаль потенциалын, аның индивидуаль мөмкинлекләрен үстерү, үз мәнфәгатьләрен, омытылышларын һәм мөмкинлекләрен исәпкә алып, ижади активлыкны үстерү өчен уңай шартлар тудыру иде. Укучылар беренче көнне үзләренә отряд почмакларын, стена газеталарын булдырдылар, көн башында балалар белән зарядка үткәрелде, аннары “Таныш булыгыз - бу без!” кебек танышуга юнәлтелгән уеннар үткәрелде.

1 ноябрьдә безнең мәктәп лагерында кызыклы көн узды. Бүген безнең лагерьны ачу тантанасы. Һәр отряд актив әзерләнде, номерлар сайлап алынды һәм репрезентацияләр оештырды. Балалар үз отрядларының исемнәрен үзләре уйлап таптылар, газеталар ясадылар. Тәмлә төшке аштан соң балалар саф һавада уйнадылар. Киләсе кызыклы чара-"Курай" башкорт әкиятә эзләреннән" Квест-уены.

Икенче көн “Сәламәт буласың килсә – чыныгасың!” дигән әңгәмә белән башланып китте. Бу әңгәмә иртәнге зарядка белән ныгытылды, һәм, әлбәттә, ашханәдә файдалы иртәнге аш белән давам итте. Өченче көн безгә «Батырлык һәм көч» спорт ярышлары рәвешендә сынаулар әзерләде. Спорт ярышларыннан соң, без салмак кына ижади остаханәгә күчтек – татар орнаментлары белән таныштык. Безнең нәниләрбез үз куллары белән ясаган искичек түбәтәйләр барлыкка килде. Шулай ук инглиз телен кабатлауга багышланган «Йолдызлы сәгать» уены да узды. Соңыннан балалар хәрәкәтле уеннар уйнадылар. Лагерьның 4 нче көне Россия бердәмлеге көненә багышланган иде. Тәрбиячеләр «Минем зур һәм кече Ватаным» дигән викторина үткәрделәр, ул үз Ватаны өчен горурлык хисен формалаштыруга, укучыларда үз дәүләтенә көчән һәм зур ватаныбызның символларына ихтирамлы мөнәсәбәт тәрбияләргә ярдәм итте. Балалар дәүләт символлары, Россия гербы һәм флагы, шулай ук Арча районы гербы һәм флагының килеп чыгышы һәм тарихы, аларның функциональ билгеләнеше, чәчәкләрнең һәм образларның символик әһәмияте турында төп төшенчеләр белән таныштылар. Шулай ук мәктәп музейда экскурсия оештырылды. Бишенче көннең максаты - укучыларда патриотизм хисе тәрбияләүгә, илебез тарихына, мәдәниятенә, горейф-гадәтләренә ихтирамны үстерүгә, шулай ук командада эшләү күнекмәләрен үстерүгә ярдәм итте. Төшке аштан

соң көн йомгаклау линейкасы һәм балаларны өйләренә озату белән тәмамланды. Алтынчы көнне безнең мәктәп лагерында тагын бер кызыклы көн узды. Тәмлә, файдалы иртәнге аштан соң балалар шашка турнирына киттеләр. Төшке аштан соң тәрбиячеләре укыган әкиятне бик теләп тыңладылар. Көн давамында барган жыр-бию, күңел ачудан мәктәп шаулап торды. Барлык балаларның да лагер давамында кәфе күтәренке булды. Лагерь сменасының соңгы көне дә житте. Вакыт шулай тиз үтеп китте. Безнең лагерь тормышы бай эчтәлекле, кызыклы булды. Лагерьда узган һәр көн балалар өчен кечкенә генә сюрприз булды. Көзгә марафон сизелмичә дә үтте: спорт ярышлары, хәрәкәтчән уеннар, турнирлар, конкурслар, ярышлар, экскурсияләр, очрашулар.... Күңелсезләнергә туры килмәде. Мәктәптә оештырылган ял вакытында балаларның сәламәтлеген ныгыту өчен барлык шартлар тудырылды. Бу үз чиратында, балаларда дисциплина, хезмәт сөючәнлек, дуслык, коллективизм һәм коммуникабельлекне тагын да ныгытты. Бу вакыт эчендә һәр бала үзенә эш тапты, үзенә сәләтән уңай сыйфатларын күрсәтте, яңа дуслар тапты. Шунның белән безнең көтеп алган лагерь көннәрбез үтеп тә китте. Киләсе очрашуга кадәр саубул, лагерь!

Динә Хәйретдинова, 10 нчы сыйныф укучысы

Жәннәт әниләрнең аяк астында

Әйе, чыннан да бу шулай. Безгә көн саен мең төр-игелекләр кылып, ярдәм итеп, яратып, хөрмәтләп ругучы әниләрәбезнең аяклары астында ул жәннәт.

Татлыкларымны уртаклашучы, кайгыларымны тагучы, хәсрәтләремә дөва бирүче, төпле киңәшләрә тәнен ярдәм итүче, самими назлы карашларын бүлөк итүче, күз карашлары белән иркәләүче, минем өчен кызын һәм көчен кызганмаучы, усаллардан саклаучы, авырлыклардан саклаучы, тәмле ризыклардан сыйлаучы, һәрчак кәефемне күтәрергә тырышучы, зур эшләргә канатландыручы, уңышларыма сөенүче, күңелемдә өмет уты кабызучы, бар жиһанны

һәм кешеләрне яратырга өйрәтүче кешем ул – әнием Айназ Айдар кызы.

Әйе, минем өчен иң якын кешем ул - минем әнием. Ул мине бөтен көчен, тырышлыгын куеп, тәрбияләп үстерде. Кечкенә чагымнан миңа бар назын, жылысын бирде. Минем беренче сулышымны тоючы, күкрәгенә кысып юатучы, елмаерга, кешеләрне танырга өйрәтүче, тәүге тапкыр тәпи китәргә өндәүче, һәр яңа сүземә һәм хәрәкәтемә куанучы кешем ул - әнием. Минне кеше итәр өчен, никадәр авырлыклар, мәшәкатгәле юллар үтте. Минем авырган чакларымда, төн йокыларын калдырып, яннарымнан бер минутка да китмичә “бары тик улым гына терелсен” диеп, авыртуны үзенә алырга да риза булып, төннәр буге теләкләр теләде.

Юкка гына “Ана жылысы – кояш жылысы” димәгәннәр бит. Юкка гына “Ана жылысы – кояш жылысы” димәгәннәр бит.

Әниемнең назлы карашы да жир йөзәндә яшәүче меңнәрне жылытырлык. Әнием чәчкән нурдан, аның карашыннан, тәмле сүзләреннән, үрнәк гамәлләреннән жылы тоеп яшим мин.

Игелек китерүче, шушы барлык сыйфатларга да ия кешеләрәбез – әниләрәбез- жәннәткә керергә хаклы бит. Шуңа күрә дә, жәннәт – әниләрәбезнең аяклары астында.

Ул мине киләчәк көндә тырыш, итагатгәле, тәрбияле, әдәпле, инсафлы булырга өйрәтә. Акыллы киңәшләрә белән миңа туры юлдан барырга ярдәм итә. Һәр эштә тырышырга, ялкауланмаска кирәклекне кат-кат аңлата. Ул - минем өчен барлык эштә дә үрнәк, ышанычлы дус. Уңышларым өчен, минем үземнән дә артык сөенә, ә кайгыларым өчен үземнән дә артык көенә. Мин шуңа күрә дә әнием белән барлык серләремне уртаклаша алам. Чөнки мин аңа ышанам. Һәм үземнең дә әниемнең ышанычын аклысым килә.

Ислам Мингазов, 8Б сыйныф укучысы

Редактор   учитель татарского языка и литературы Ибраева Р.Х.

Дизайнер - верстальщик

Мингазова Алсу

Фотокорреспондент

Хайрутдинова Дина

Корректор

Габдрахманов Ислам

Редколлегия

Гарифуллин Камиль

Замалиева Карина

Адрес: ул. Мостовая, дом 15

Сайт школы <https://edu.tatar.ru/arsk/sch2>

